

ZAHRAŇIČÍ

in.ihned.cz/zahranici

Elbrus je vyhlášenou destinací pro heliskiing, aktivitu, kdy lyžaře vyveze vysoko do panenských terénů vrtulník.

FOTO: WWW.FREERIDE-TEAM.RU

Z Elbrusu vede pouze jedna značená lyžařská trasa, která v podstatě kopíruje trasu lanovky na vrchol. Celková délka sjezdu se uvádí kolem 11 km, nejdelší sjezd mezi stanicí Azau a Staryj Krugozor má 2,5 km. Přitažlivost Elbrusu a kavkazských velikánů ale není ve značených trasách, znalci je oceňují především pro bezkonkurenční jízdu ve volném terénu.

Neorganizovaný rozvoj

Některé hlasy ale brzdí nadšení z narůstajícího turismu. V oblasti se rozvíjí až moc agresivně, tvrdí např. Uzjir Kurdanov, šéf administrace Elbruského regionu, kam patří pět vesnic včetně Těrskolu. „Na infrastrukturu, kterou máme, je příval turistů už více než dostatečný,“ říká. „Navíc sama příroda je u nás

adaptovaná především na zemědělství. Desítky a stovky let vypásal svahy dobytek, pak se na nich snáze udržoval sníh. Dnes mají lidé jednodušší příjmy z rekreace a turismu, počty skotu se katastrofálně krátí. To přináší například častější laviny,“ tvrdí Uzjir Kurdanov. Když trávu nic nespase, poléhá a sníh po ní snadněji sklouzne. Laviny ničí lesy a ohrožují vesnice v údolích, silnice, ničí elektrickou síť.

Kurdanov zastává názor, že rozvoj turistiky je nutné řídit plánovaně. Do oblasti pod Elbrusem by měla vláda investovat milióny, dodává. „Na lanovky, infrastrukturu, drobná občerstvení, veřejné toalety.“ Velcí ruští investoři tvrdí, že zahraniční peníze v oblasti nejsou potřeba. Zatím ale podle Kurdanova nic neudělali a naopak situaci komplikují.

Elbruští podnikatelé postavili hotely větší s pomocí bohatých spoluobčanů z Moskvy či Petrohradu, někteří se zadlužili u bank.

Nebezpečný výstup

Výzvou pro mnohé turisty je výstup na Elbrus. Ten však dokáže být zrádný. Letos zahynuly na jeho svazích dvě desítky lidí. Podle náčelníka místní horské služby Borise Tilova mohlo být obětí mnohem méně, kdyby lidé dodržovali základní pravidla pobytu ve velehorách. V zimě i v létě platí jedno – před výstupem na více než pětitisícovou horu je třeba se registrovat u záchranářů. Ti poskyt-

Do hor opatrně

Velkou slabostí Ruska jsou stále mapy. Existuje jen velmi málo dobrých map Elbrusu a okolí, mapy s trasami pro pěší nebo lyžaře nejsou vůbec. Horští vůdci jsou tak nezbytností. „Dříve porušovali pravidla i průvodci, dnes je to lepší, zvedá se jejich profesionalita,“ tvrdí Boris Tilov z místní horské služby. Mnoho lidí se v horách podle něj ztrácí po obědě. „Po jedné odpoledne se počasí rychle mění, západní vítr pak zahání lidi do zóny trhlín. Trhlíny jsou tu sto, dvě stě metrů hluboké. Tam už nelze lidi ani najít, natož je vytáhnout,“ uvedl Tilov. Horští vůdci tato místa nejen znají, ale odhadnou i počasí.

„Během květnových svátků u nás zemřelo jedenáct lidí. Byl mráz kolem 50 stupňů, uragán, viditelnost nulová. Lidi šli nahoru, i když se jim řeklo, že se zhoršuje počasí. Průvodci s cizinci to pochopili a vrátili se, ostatní neposlechli,“ vyličil nejtragičtější případ letošního roku Tilov.

Přitom v podstatě na celém kavkazském hřebenu funguje mobilní spojení. Záchranáři jsou schopni do 40 minut od nouzového signálu rozjet záchrannou akci. K dispozici mají vrtulník, sněžné skútry, terénní vozidla.

Před výstupem do hor je ale nutné se registrovat. Registrace nezabere více než deset minut, stanice záchranářů jsou u každého horského střediska a lanovky. K registraci stačí pas, turista musí také uvést cíl pochodu a dobu pobytu na hoře.

nou základní informace o vybrané trase a počasí, doporučí vhodné oblečení a výstroj.

„Dva tři lidé zahynou na Elbrusu každoročně, ale dvacet – to tu ještě nebylo,“ říká Tilov. Elbrus podle něj není technicky náročná hora, zrádná je ale klimatickými podmínkami. Před každým výstupem na vrchol je potřeba prodělat několikadenní aklimatizaci.

„Na Elbrusu ve výšce 5000 m jsou stejné podmínky jako v Asii na Pamíru v 7000 m. Elbrus, to je 140 km² ledu, je tam mnoho trhlín, nedostává se kyslíku, už ve 4000 m začínají vysokohorské nemoci,“ varuje Tilov. Desítky cizinců měly problémy, protože přecenily síly.

Počet zájemců o výstup na nejvyšší horu Ruska a Evropy se každoročně zvyšuje. V letních měsících se vydává na horu 200 až 300 lidí denně, ne všichni dosáhnou vrcholu. Záchranáři mají největší problémy s tzv. „divokými“ turisty, kteří se nikde neregistrují a do hor chodí bez průvodců. „Až 90 procent smrtelných případů připadá právě na ně... Dnes mají všichni moderní vybavení, myslí si, jací jsou drsní profesionálové. Ale nejsou.“

Češi patří ještě k těm zodpovědnějším. Horská služba zasahuje ročně asi u dvou stovek případů. Všechny záchranné práce jsou přitom bezplatné. „Je to ale drahá věc, chceme zavést systém, kdy by akce platily pojišťovny,“ přiznal Tilov. ■

MARTINA VAŠÍČKOVÁ, ČTK

Ubytování

Hotely a penziony pod Elbrusem mají v současnosti celkovou kapacitu asi 3500 míst. Soukromých zařízení je dnes už mnohem více než státních. V době největšího návalu turistů navíc místní obyvatelé pronajímají vlastní byty. V létě se zde může jednorázově ubytovat až 5000 lidí. Ubytování pod Elbrusem přijde zhruba od 500 do 2500 korun na osobu a noc.